

LATIJNSE
SPREUKEN
IN DE STAD

Als je door een willekeurige Nederlandse stad loopt, zie je op veel plaatsen Latijnse spreuken. Tenminste, als je goed kijkt. Maarten Manson heeft veel van deze spreuken verzameld en in het Nederlands vertaald. Het boek bevat 317 bladzijden en is voor een vergoeding van 3 euro digitaal te bestellen bij de samensteller: mmanson@hetnet.nl.

Op het Waaggebouw in Alkmaar op de Kaasmarkt staat de spreuk: SPQA RESTITVIT VIR-TUS ABLATAE JURA BILANCIS. De afkorting SPQA staat voor: SENATUI POPULIQUE ALCMARIAE. Betekenis: Moed en kracht schonken aan stadsbestuur en burgerij van Alkmaar het verloren waagrecht weer. Dit vond plaats op 8 oktober 1573.

UITGERANGEERDE
DWARSLIGGERS

Ik houd van de stencilgeneratie van geschiedenisdocenten die al jaren fronsend, zuchtend en 'nee' schuddend de vergaderingen bijwoont.

Van leraren die roepen: 'Wat een ontzettend stom idee is dit!' en dan weglopen. Van leraren die dwaze managementinitiatieven aanvechten en die dwarse bladen oprichten, schrijven en lezen. En van hen die vanuit de opleiding als vanzelfsprekend linksgeoriënteerd en politiek actief zijn. Maar die generatie verdwijnt van het toneel. De tegendraadse geschiedenisdocent die ik zo liefheb, behoort straks zelf tot de geschiedenis. De nieuwe generatie – de twintigers, de dertigers, sommige veertigers – die met haar academische opleiding in lage schalen terecht kwam, de lichting die van tijdelijk contract naar tijdelijk contract gebonjourd wordt – die generatie wordt de rol van dwarsligger onmogelijk gemaakt, althans, als carrière maken de ambitie is. En dat is de ambitie van de meesten: een vast contract in een hogere schaal geeft het leven immers wat zekerheid.

Ik heb de leraar geschiedenis leren kennen als eigenzinnig; eerder gevoelsmens dan berekenend. Eerder het hart op de tong dan de zaken met de mantel der liefde bedekkend. Ik heb mijzelf na acht jaar onderwijs ook zo leren kennen. Ik zucht tijdens de teamvergadering. Ik zeg gemakkelijk 'nee' tegen werk waarvan ik het nut niet inzie. Ik dans uit de maat. Ik maak niet gemakkelijk vrienden in het middenmanagement. Ik ben een luis in de pels, hoor ik wel eens zeggen.

Ik was er trots op balsturig te zijn, maar nu loop ik vast, want ik heb ambities.

'Ik heb de leraar geschiedenis leren kennen als eigenzinnig; eerder gevoelsmens dan berekenend'

Mij valt naïviteit te verwijten – dat begrijp ik – maar het onderwijs wordt 'geprofessionaliseerd'. Dat betekent dat als je een vast contract of een schaalverhoging aspireert, je de gekozen protocollen en procedures moet omarmen, dat je veranderingen veranderkundig moet benaderen, dat je daarbij jargon hanteert dat je niet eigen is en dat projecten vanuit betwistbare theorieën en concepten opgezet moeten worden. Je doet er kortom verstandig aan er niet met een gestrekt been in te gaan, want dan verpest je je dossier.

Mijn vrouw zegt dat ik niet zo moeilijk moet doen, dat ik slim genoeg ben om door de hoopel te springen en dat ik mezelf daarmee niet verloochen. Dat zegt mijn leidinggevende ook. Het is een kwestie van 'omschakelen', zoals een cursusleider dat zou zeggen, daarbij de handen aan weerszijden van het hoofd houdend, om daarmee aan de denkbeeldige knoppen te draaien. Omschakelen dus. Oké. Als mijn vrouw het zegt, dan ga ik ervoor. Ik moet per slot van rekening haar nieuwe schoenen betalen, maar feit is: de dwarsligger lijkt uitgerangeerd. ■

Jelte Posthumus woont in Groningen en is docent geschiedenis aan de CSG Liudger in Drachten. Hij schrijft al jaren over het onderwijs. Daarnaast is hij radiopresentator voor Glasnost, een Gronings radioprogramma over kunst en cultuur. Ook is hij muzikant en film liefhebber.

